

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Moklso ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAINORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

LĒTINIS HEPATITAS B IR NĒŠTUMAS: ATVEJO PRISTATYMAS, INFEKCIJOS PERDAVIMO RIZIKA, PASEKMĒS IR PROFILAKTIKA

Darbo autorė. Urtė Marija EITMINAVIČIŪTĒ, VI kursas.

Darbo vadovė. Prof. dr. Ligita JANČORIENĒ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika.

Darbo tikslas. Išanalizuoti lėtinio hepatito B (LHB) eigą ir antivirusinio gydymo skyrimo taktiką fertilaus amžiaus moteriai, bei įvertinti perinatalinės hepatito B viruso (HBV) infekcijos perdavimo riziką, pasekmes ir profilaktiką.

Darbo metodika. Darbe pristatomi du klinikiniai atvejai: LHB sergančios pacientės daugiau nei 20 metų trukmės stebėjimo ir gydymo duomenys bei LHB gydymas nėštumo metu, ir jos sūnaus, vertikaliu keliu užsikrėtusio HBV infekcija ligos duomenys. Atliktoje literatūros apžvalgoje išanalizuotos pagrindinės HBV infekcijos ir nėštumo sąveikos, nėščiųjų HBV infekcijos gydymo principai, perinatalinės HBV infekcijos rizika, pasekmės ir profilaktika.

Darbo aptarimas. Aprašyta fertilaus amžiaus moters, kuriai LHB diagnozuotas 22 metų amžiaus, ligos eiga, virusologinių tyrimų dinamika ir skirto antivirusinio gydymo rezultatai 20–ties metų laikotarpiu (2002–2024 m.). Pacientė gydyta standartiniu interferonu alfa–2b, lamivudinu, kuriam palaipsniui išsivystė atsparumas. 2008 m. pacientė pastojo. Dėl didelės HBV–DNR koncentracijos, ankstesnio nesėkmingo gydymo lamivudinu ir kitų antivirusinių vaistų neprieinamumo Lietuvoje, antivirusinis gydymas nėštumo metu nebuvo skiriamas. 2008 m. pacientė natūraliu keliu pagimdė išnešiotą naujagimį. Naujagimiui per pirmąsias 24 valandas po gimimo buvo įskiepyta hepatito B vakcina ir sušvirktas specifinis hepatito B imunoglobulinas (HBIG), tačiau, sulaukus 6 mėn. amžiaus, berniukui buvo diagnozuota aktyvi HBV infekcija. Po gimdymo pacientei išliko lėtinio kepenų uždegimo ir labai aktyvios HBV infekcijos žymenys. 2010 m. pacientė pastojo antrą kartą. Dėl didelės HBV–DNR koncentracijos trečiajame nėštumo trimestre paskirtas gydymas lamivudinu. 2011 m. planinės Cezario pjūvio operacijos būdu pacientei gimė išnešiotas naujagimis. Naujagimiui per pirmąsias 12 valandų po gimimo buvo įskiepyta hepatito B vakcina ir sušvirktas specifinis HBIG. Kūdikis toliau skiepytas hepatito B vakcina pagal įprastą schemą. Vėlesni tyrimai parodė, kad kūdikiui susiformavo apsauginis imunitetas, o aktyvios HBV infekcijos požymių nebuvo. Šiuo metu pacientė tęsia gydymą tenofoviru. Viso pacientės stebėjimo laikotarpiu, gydant lamivudinu, entekaviru ir tenofoviru, išliko aptinkami HBsAg, HBeAg, o anti–HBe ir anti–HBs – nesusidarė. Pacientės sūnui 5–erių metų amžiaus paskirtas antivirusinis LHB gydymas lamivudinu, išsivysčius atsparumui, gydymas pakeistas į entekavirą. Šiuo metu pacientas gydomas tenofoviru, kepenų uždegimo požymių nestebima, o aptinkama viremija minimali. Tiek motinai, tiek sūnui gydymą numatoma tęsti ilgai.

PSO duomenimis 296 mln. žmonių, įskaitant daugiau nei 6 mln. vaikų iki 5 metų amžiaus, pasaulyje yra užsikrėtę HBV. Nėštumo metu HBV infekcija kelia įvairių klausimų apie nėštumo poveikį motinos HBV infekcijos eigai, infekcijos poveikį ir pasekmes nėščiajai ir vaisiui, infekcijos perdavimo riziką ir prevenciją. Moterys, sergančios LHB be ryškaus kepenų pažeidimo, paprastai nėštumą toleruoja gerai, tačiau esant kepenų cirozei didėja perinatalinių komplikacijų ir blogų motinos bei vaisiaus išiečių rizika. Nėštumo metu ir pogimdyminiu laikotarpiu stebima didesnė HBV infekcijos paūmėjimo rizika. Lėtinės HBV infekcijos poveikis vaisiui nėra tiksliai žinomas, o duomenys dažnai prieštaringi. Specifinės imunoprolifaktikos negavusiems kūdikiams būdinga didelė HBV infekcijos rizika. Pagrindiniai kūdikių, neskiepytų nuo HBV infekcijos, rizikos įgyti infekciją veiksniai yra aptinkamas motinos HBeAg ir didelė HBV-DNR koncentracija. HBV infekcijos perdavimo iš motinos vaikui prevencija apima visuotinę nėščiųjų patikrą, antivirusinio gydymo skyrimą moterims nėštumo metu ir naujagimių pasyvią bei aktyvią imunoprolifaktiką. Nėščiosioms rekomenduojama patikra atliekant HBsAg tyrimą, o užsikrėtusių HBV motinų naujagimiams per 12 valandų nuo gimimo turi būti įskiepijama hepatito B vakcina ir sušvirkščiamas specifinis HBIG, skiepijimas hepatito B vakcina turi būti tęsiamas pagal įprastą schemą. Nėščiosioms, kurių HBV-DNR koncentracija viršija 2×10^5 TV/ml, nuo 28 nėštumo savaitės rekomenduojamas antivirusinis gydymas, pageidautina tenofoviro disoproksilo fumaratu, dėl jo saugumo nėštumo metu ir mažos atsparumo vaistams atsiradimo rizikos.

Išvados. Tinkamai stebint nėščiąją, galima laiku nustatyti HBV infekcijos aktyvumą ir imtis būtinų priemonių jos valdymui. Antivirusinis gydymas nėštumo metu gali sumažinti HBV kiekį kraujyje, todėl sumažėja perinatalinės infekcijos rizika. Taip pat svarbu užtikrinti, kad per pirmąsias gyvenimo valandas naujagimiai gautų tinkamą poekspozicinę imunoprolifaktiką, tai ženkliai sumažina motinos infekcijos perdavimo naujagimiui riziką. Visi šie veiksniai prisideda prie efektyvaus lėtinės HBV infekcijos valdymo ir perinatalinės infekcijos prevencijos.

Raktažodžiai. HBV infekcija; nėštumas; perinatalinė infekcija; hepatito B vakcina; hepatito B imunoglobulinas.